

145 ani de la proclamarea Independenței României

NR. 3 (19) MARTIE 2022

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Epopoea Viteazului Mihai (7)

Ing. Angela FAINA

Debutul politicii sale antiotomane, antrenând Moldova și Transilvania în planul său de acțiune

În vara anului 1594, sultanul îi trimite lui Mihai-Vodă, un firman (document oficial, cu poruncă de îndeplinit) cu obligația de a invada Ardealul, cu scopul de a-l prinde și pedepsi pe Craiul Ardealului, Sigismund Báthory, care nu mai trimisese tributul turcilor.

Mihai cade pe gânduri și reflectează: „*Atunci am chibzuit bine și am hotărât să nu tragem sabia din teacă împotriva creștinilor, căci aceasta nu o vrea Dumnezeu: am cugetat că ar fi mai bine să ne unim cu frații noștri de același neam și de aceeași credință și să apucăm armele împotriva dușmanilor creștinătății. Nevoile țării ne obligă să alergăm spre Liga Sfântă în a cărei curte se află și frații noștri ardeleni și moldoveni și să rupem învoiala cu otomanii. Am jurat în inima mea să ascult suspinul Țării și, tăgăduind de năpastă, să lupt împotriva dușmanului.*”

Cum contextul extern era favorabil, turcii fiind în război cu Imperiul Romano-German încă din 1593, Mihai, împreună cu boierii, s-au decis: trecerea la faptă în lupta cu turcii, ruperea relațiilor cu aceștia, pentru a le slăbi și mai mult puterea prin care voiau să domine țara și creștinătatea.

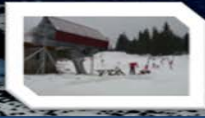
Acum, datorită deciziei intrării în luptă atât a Valahiei cât și a Transilvaniei, turcii erau atacați pe toate fronturile europene în vecinătatea cu țările creștine, deoarece Imperiul Romano-German se afla deja implicat într-un aprig și lung război cu turcii, pentru a împiedica apropierea lor spre Viena. Mihai Vodă a creat un nou front de război, la care acum turcii trebuiau să-i facă față. Turcii erau de-acum încolțiți și solicitați pe o linie de front mult mai extinsă în luptă cu creștinătatea. Intrarea în lupta cu turcii a Valahiei, le va aduce otomanilor mari neajunsuri, în primul rând, lipsa aprovizionării cu alimente și ostași și apoi, îi va obliga la eforturi sporite din punct de vedere militar; dislocarea și divizarea forțelor proprii pentru păstrarea granițelor imperiului.

Mihai-Voievod era convins de greutatea inerente susținerii acestei lupte cu Poarta Otomană, o putere incomparabil mai mare ca cea a țărișoarei sale, dar nu a dat înapoi.

„Mihai este omul faptelor așa cum arată toată viața lui”, scria cronicarul sas Johann Filstich în cartea sa despre Mihai-Viteazul scrisă în prima jumătate a secolului al XVIII-lea-„*Tentemen Historiae Vallachie*”

Mihai, mânat de idealurile mărețe și curajoase, este omul acțiunilor bine plănuite și al deciziilor ferme. Gata de fapte concrete și curajoase, iată cu ce intenții se ridică impetuos, Mihai Vodă, în fața mulțimilor și a boierilor, declarând solemn, ca să audă și ceilalți boieri, care nu împărțeau în totalitate politica domnului: „*Și voi, ce-ați crezut? Că EU, Mihai-Voievod voi înghiți paharul rușinii până la capăt? De astăzi înainte, mă liberez în fața lui Dumnezeu și a voastră de orice îndatoriri și închinăciuni și tot așa voi libera pe acei supuși ai mei care mă vor urma. O viață avem români și-o cinste ! Deșteptați-vă români ! ...că am dormit destul! Mai bine dușmani în pământ decât în țara noastră!*” - spunea el îndemnându-i la luptă.

145 ani de la proclamarea Independenței României

Mihai nu putea să accepte zicala: „Capul plecat sabia nu-l taie”- pe care unii dintre români îl vehiculau, după îndelungatele experiențe dureroase de-a lungul anilor grei, de vasalitate turcească. Pentru a scăpa de răzburarea turcilor, aceștia adoptau o tactică de temporizare, „plecau capul”, până la ivirea momentului prielnic de a se răscula. Mihai, care își asumase hotărârea de a înfrunta turcii, își pregătea strategia și făcea planuri cum să facă față viitoarelor incursiuni ale acestora. Era hotărât să-și apere țara prin luptă. În demnitatea sa, nu concepea altă variantă decât confruntarea față în față. . Cu hotărâre și cu determinare, se luptă pentru neatârarea țării. S-a sacrificat pe sine, pentru neam și țară din toate punctele de vedere: material, moral și fizic, în unele lupte fiind chiar rănit.

Despre turci, Mihai spunea: *„Că băgând eu de seamă că poartă gând rău spre paguba și nimicirea creștinilor nutrește, mă gândii atunci să rup cu orice preț învoiala și să mă alătur la creștinătate în pofida lor. Pentru asta mă rugai lui Dumnezeu să-mi dea bună inspirație, ceea ce se și întâmplă.”*- extras din memoriul lui Mihai-Viteazul către marele duce de Toscana, Cosimo.

Îndemnul către căpitanii săi, îl subliniază Dimitrie Bolintineanu la 1847, în următoarele versuri. Scriitorul pașoptist Dimitrie Bolintineanu, animat de un cald sentiment de dragoste de țară, a evocat cu mândrie și admirație personalitatea marelui voievod, Mihai-Viteazul în poezia *„Cea de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare”*

Ca un glob de aur luna strălucea
Și pe-o vale verde oștile dormea;
Dar pe-un vârf de munte stă Mihai la masă
Și pe dalba-i mână, fruntea lui se lasă:
Stă în capul mesei între căpitani
Și recheamă dulce, tinerii săi ani.
Viața noastră trece ca suava rouă
Când speranța dulce ne surâde nouă;
Astfel, astă dată viața lor cura,
Cugetele triste nu-i mai turbura.

Luna varsă raze dulci și argintoase,
Austrul le suflă coamele pletoase.
Căpitanii toarnă prin pahare vin
Și în sănătatea lui Mihai închin;

Dar Mihai se scoală și le mulțumește
Si, luând paharul, astfel le vorbește:
- Nu vă urez viață, căpitanii mei !
Dimpotrivă, moarte, iată ce vă cei !
Ce e viața noastră în sclavie oare ?
Noapte fără stele, ziuă fără soare !

Cei ce rabdă jugul și-a trăi mai vor
Merită să-l poarte spre rușinea lor !
Sufletul lor nu e mai presus de fierul
Ce le-ncinge brațul, iau de martor cerul !

Dar românul nu vrea câmpuri fără flori,
Zile lungi și triste fără sărbători
Astfel e vulturul ce pe piscuri zboară:
Aripile taie-i, că ar vrea să moară!

Astfel e românul și român sunt eu
Și sub jugul barbar nu plec capul meu !

145 ani de la proclamarea Independenței României

Scenă din filmul Mihai-Viteazul; regia Sergiu Nicolaescu, scenariul Titus Popovici, Amza Pelea în rolul lui Mihai Viteazul

3

Richard Knolles, istoric englez, contemporan cu Mihai, spune despre el, următoarele: „Și cum era bărbat de un înalt spirit și nu mai puțin zel față de țara sa, nesuferind să-și vadă zilnic oprimați supuși tot mai mult și mai mult de turcii nerușinați, el convocă o adunare a tuturor stărilor Valahiei, pentru a se sfătui cu ele ce ar fi mai bine de făcut pentru a remedia un rău atât de mare, precum și pentru a preveni un rău și mai mare, nu fără motiv de teamă, să nu mai îndure în continuare jugul cel greu al dominației turcești și al sclaviei.”

La rândul său, Aaron Florian, în lucrarea „Idee repede de istoria Prințipatului Țării Rumânești”-1837 afirmă: „Vremile cele grele aduse pe toți rumânii într-o stare de suferiri amare; toți așteptau un mântuitor. Arătarea lui Mihai în mijlocul lor a fost ca un fulger strălucitor, care dete duhului rumânesc celui amorțit, o lovitură electrică; rumânii se deșteptară; cunoscură trimiterea lui din ceriu și alergară la glasul lui cel propovăduitor de mântuiri. Dar duhul lui cel mare nu se putea mulțumi ca să șază pe un scaun ocărât și să cârmuiască o nație roabă. Ca un alt Temistoclu se sili ca să-și dezrobească țara, să facă respectat scaunul românesc și să dea în mâna rumânilor puterea de a-și ținea vrednicia lor. El făcu duhul lor întreprinzător de lucruri mari.”

Datoriile țării erau foarte mari, iar printre obligațiile noului domn, era și plata datoriilor domnilor anteriori. Marele postelnic și vistier, Stoica Râioșanu, îi prezintă un raport economico-financiar lui Mihai-Vodă: țara era sărăcită, încât, „nu mai rămăseseră decât munții și apele... și ferească Dumnezeu, ca otomanii să nu-i schimbe înfățișarea în pašalâc. Socotelile către Poarta Otomană sunt greu de mărginit cu gândul și este cu neputință să îndestulăm poftele nesăbuite ale turcilor; suma totală întrece cu mult puterea de înfăptuire a țării. Copiii noștri, sunt luați cu de-a sila de lângă mame și duși să înmulțească armatele turcești, unde mor pentru sultan !”

În țară, mahomedanii aveau un regim preferențial. Unii români, neputând plăti birurile, își abandonau religia străbună, trecând la islamism, numai să scape de viața care nu mai era de suportat. Un alt mod de a scăpa de greutăți era fuga de pe moșii, luând calea codrului sau a munților. Boierii nu mai aveau cu cine lucra pământul. Era un pericol mare, pentru că fenomenul nu era de neglijat.

Analizând situația dezastruoasă a țării, Mihai-Vodă a tras concluzia că trebuie să ia decizii radicale.

Într-o altă poezie, deosebit de sugestivă, „Mihai Viteazul și turcii”, George Topârceanu subliniază hotărârea implacabilă a lui Mihai de a-și dezrobi țara:

Oștile păgâne pasă la hotare.

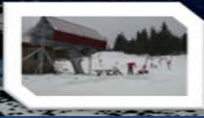
Mihai șade la o masă mare.

Căpitanii-n juru-i beau, se veselesc,

Când deodată-n sală intră-un sol turcesc.

145 ani de la proclamarea Independenței României

— Padișahul nostru m-a trimis la tine
Să-i plătești tributul ce i se cuvine !..
Mihai-Vodă tace. Oaspeți, mare-mic,
Cu onor, din teacă, spelele-și ridic.
Luna varsă raze dulci și auroase,
Căpitanii-și scutur coamele pletoase.
Atunci Mihai-Vodă se scoală deodată
Și spre sol întoarce fața-i gândurată:
— Mergi și spune celui care te-a trimis
Că Mihai Viteazul ochii n-a închis.
Au voiești pe țară biruri noi a pune ?
Au vrei să iau pielea de pe Națiune ?...
Padișahul vostru, fără de-nconjor,
Vrea să nimicească p-acest brav popor.
Dar mai bine piară dacă i-a fost dat,
Decât cu rușine, mic și atârnat!

Constatând că nu poate plăti datoriile către Poarta Otomană, Mihai s-a hotărât să se revolte contra turcilor.

Pregătirea Valahiei pentru confruntarea cu turcii, stabilirea alianței cu Transilvania și Moldova

Dacă facem un bilanț al evenimentelor de-a lungul domniei lui Mihai-Vodă, septembrie 1593-august 1601, putem distinge multiple acțiuni politico-diplomatice și militare care caracterizează două perioade distincte. Acestea sunt strâns legate între ele și pun în evidență scopurile urmărite cu scrupulozitate și tenacitate de către Mihai:

- 1) - lupta de eliberare de sub dominația otomană prin obținerea independenței Țării Românești față de turci (1594-1598)
- 2) - crearea unui stat pe baze etnice românești, respectiv coagularea forțelor românești (1599-1601), o refacere din punct de vedere politic a Daciei istorice, prin unirea celor trei „Țări Dacice”, cum erau numite în acele vremuri Țara Românească, Moldova și Transilvania.

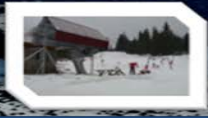
Mihai-Vodă se vedea amenințat la granița sudică a țării sale de pericolul otoman. Programul său politic de realizare a independenței țării față de turci, constituia un pas important de debut al domniei sale. Acest program era gândit să antreneze celelalte două țări vecine, Moldova și Transilvania în politica sa, antiotomană.

Planul inițial al lui Mihai, la care el ținea atât de mult încă de la venirea sa în scaunul domniei, s-a concretizat în prima sa fază, prin sistemul de alianțe politico-militare pe care Mihai-Vodă l-a inițiat între Valahia, Moldova și Transilvania, un plan de colaborare strânsă și fructuoasă de lungă durată, de coagulare și coeziune a tuturor forțelor politice, umane, materiale, pe plan economic și social, al tuturor energiilor din vecinătate, pentru a răzbate împreună contra tătarilor, turcilor și altor dușmani. El a gândit o strategie deosebit de inteligentă, pe termen lung, de ajutor reciproc și sprijin necondiționat între cele trei țări vecine. Această înțelegere se putea împlini mai ușor între Moldova și Valahia, principate conduse de domnitori români, cu aceeași limbă, tradiții, obiceiuri și religie.

Pe plan extern, politica antiotomană a țării a fost inițiată la insistențele lui Mihai și s-a concretizat în toamna anului 1594. În acest scop, îl trimite pe clucerul Radu Buzescu la Sigismund Báthory, de la care obține 2 000 de oameni sub comanda lui Mihai Horváth, pârcălab de Făgăraș și îl delegă ca sol pe stolnicul Preda Buzescu la Aron Vodă, domnul Moldovei (1592-1595), iar apoi cheamă ceata de boieri olteni în capitală.

Cu Aron-Vodă, domnul Moldovei, avea o foarte bună relație de frățietate și de ajutor reciproc, având chiar relații de familie cu acesta. Andronic Cantacuzino, vărul lui Mihai, o avea pe fiica sa, căsătorită cu Aron-Vodă. El va fi dedicat trup și suflet luptei antiotomane, sprijinindu-l pe Mihai cu fiecare

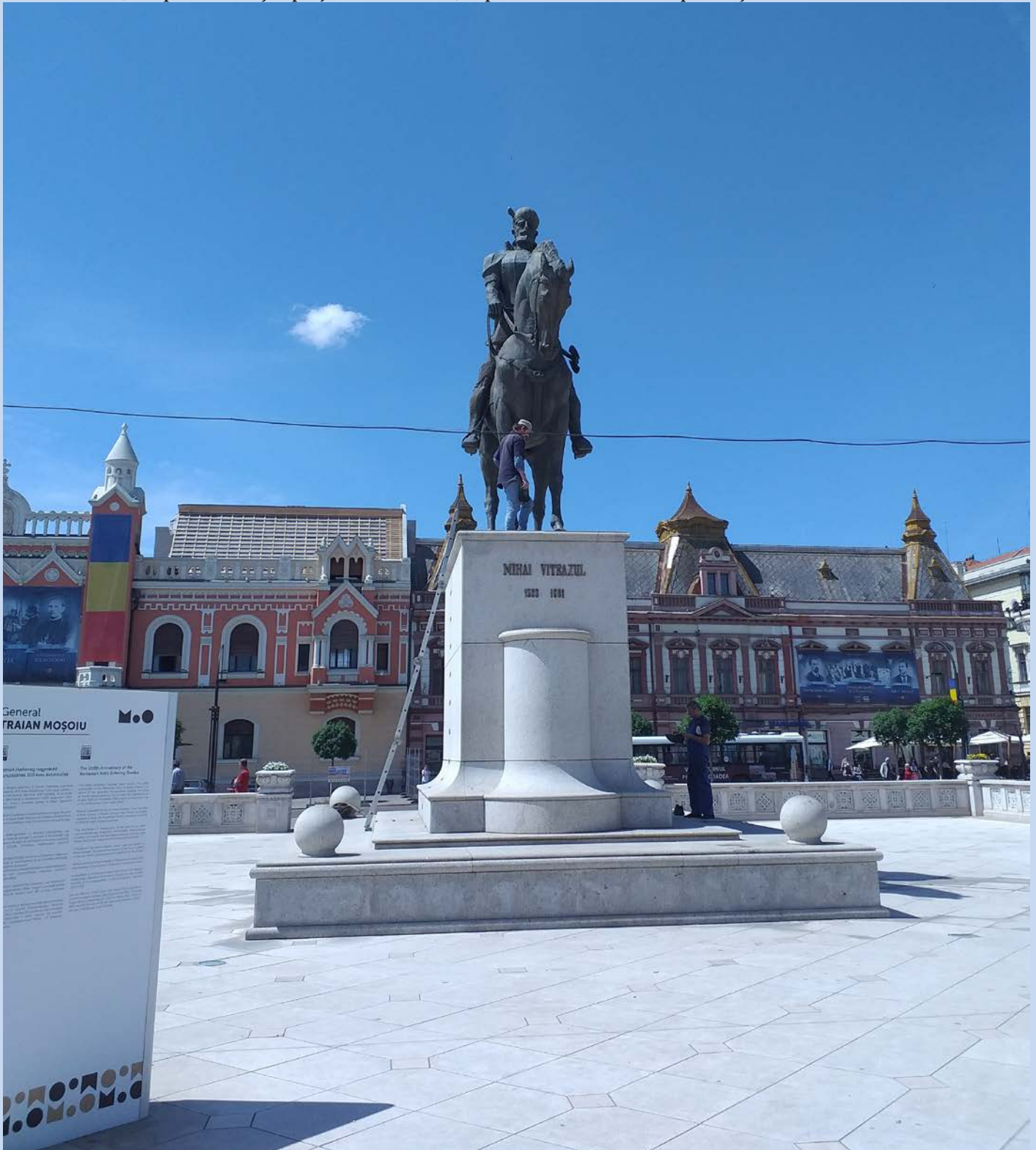
145 ani de la proclamarea Independenței României

ocazie. Deci în prima sa etapă, rezultatul a fost o înțelegere deplină între Valahia și Moldova. Acordul s-a finalizat în toamna anului 1594, cu un deplin consens și solidaritate în lupta comună împotriva dușmanilor.

Această înțelegere s-a stabilit de comun acord în toate problemele politico-militare ce le aveau de soluționat și de înfruntat împreună. La acest acord a aderat și Sigismund Báthory, principele Ardealului. Mai mult, Aron-Vodă a mai semnat la 16 septembrie 1594, încă un alt tratat de sprijin reciproc, direct cu împăratul de Habsburg al Casei de Austria, de colaborare împotriva otomanilor. Deci Mihai era asigurat în caz de nevoie, de prietenia și sprijinul acestora, fapt ce-i dădea mari speranțe de viitor.

5

Mihai Viteazul – mai 2019 – încă la Oradea
-Va urma-